

БИЛТЕН

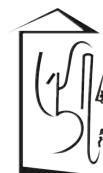
ДАНАС НА РЕПЕРТОАРУ
ТИХИ ДЕЧАК
Позориште за децу Крагујевац

ШАБАЧКО
ПОЗОРИШТЕ

ПОКРОВИТЕЉИ ФЕСТИВАЛА

Милена Миња Богавац

ПОЗОРИШТЕ ЈЕ НЕОДВОЈИВО ОД ОМЛАДИНСКОГ АКТИВИЗМА

ekspres.net

Општи утисак након представе "Бела грива" јесте да је представа посебна и да ни једно друго позориште у жанровском смислу нема ништа слично. Јесте ли ви као директор поносни на ту чињеницу?

Ја сам директорка Шабачког позоришта али сам и позоришна ауторка много дуже и негде сам се и сама бавила прогресивним позориштем за децу и младе. Када сам почела да радим у Шабачком позоришту, моја је идеја била да покушамо да ставимо посебан фокус репертоара на озбиљно позориште за децу и младе. Тиме се институционална позоришта мање баве. Увек постоје неке дечије представе које се много гледају али нема много представа које таргетирају младе одрасле и неке специфичне проблеме које они имају. И стварно нам је негде био циљ да покушамо да на репертоару имамо сваке године две до три продукције које припадају овом корпусу позоришта и који негде треба да привуку нову публику и ново промишљање о тој новој публици и томе шта су њене жеље и захтеви. Ирена Ристић која је режирала ову представу је редитељка која већ дуго година готово искључиво ради на независној сцени и позната је по неким својим врло иновативним концептима али оно што је мени увек дирљиво је колико год да концептуално Ирена размишља прогресивно и необично, њене представе имају нежност која је јако важна и негде сам стварно мислила да је велика ствар да она дође у Шабачко позориште и уради представу за децу.

Како је дошло до ове сарадње будући да сте рекли да редитељка ради готово искључиво на независној сцени?

Када сам почела да радим у Шабачком позоришту, онда сам схватила да Шабац има један од најбољих хиподрома у земљи и почела сам да размишљам како бисмо могли да развијемо неку сарадњу са њима. Наравно, сетила сам се "Беле гриве", позвала Ирену Ристић која је у том тренутку била дошла чак и неку врсту одлуке да неће сарађивати са институцијама. Међутим, када сам јој предложила тај наслов, није могла да одбије. У том тренутку ни ја нисам знала да се Ирена много бави коњима, да и сама тренира јахање, проводи пуно времена са њима и логично да је ово једна од омиљенијих књига.

Како сте се одлучили за такозвану story telling форму и како су се у процесу припреме представе снашли глумци будући да су и сами учествовали у "причању" односно креирању приче?

Иренина је концепција и она је драматуршки тако вођена. Знала сам да у почетку код глумаца који су навикли да играју драмске представе може да дође до неке врсте малог отпора али да обзиром да није ништа лоше то што се нуди да ће се сигурно добро снаћи у тим улогама. Тако је негде и било. Ја мислим да Шабачко позориште има одличан ансамбл и одличне глумце и да је ова представа можда још само један доказ да су дорасли неким озбиљним

изазовима и драматуршки. Нека врста њихове несигурности нестала је сигурно пре премијере и са тест публиком. Занимљиво је да смо ми на "Белој гриви" доста рано почели да имамо тест публику. То су била деца из локалних школа глуме и било је страшно занимљиво што смо, заправо, пре премијере имали мале критичаре јер су имали задатак да напишу о томе шта су гледали и то нам је било непроцењиво да видимо колико она лепо нежно и непосредно комуницира са децом.

Не можемо а да се не осврнемо на изузетан тајминг који представа има. Наиме, све четири групе сваки од делова приче завршавају у истом тренутку. Како сте ово успели?

Једна од ствари која може одраслима да буде привлачна у овој представи је управо тај покушај да провалиш како се ово синхронизује. Има, наравно, неких музичких знакова, неки знаци се размењују између асистената. Асистенти, заправо омладински клуб, су ту кључни за обављање велике количини инспекцијентског посла који се са стране публике не види.

Имали смо прилику да нас кроз ову представу воде волонтери Омладинског клуба који сте основали по доласку у Шабачко позориште. Како сте осмислили овај клуб и шта све волонтери који у њега дођу раде у позоришту?

То је био први потез и први начин да у кућу у коју сам дошла донесем неко своје знање и искуство. Ја сам се много у животу бавила педагошким радом и неком врстом драмске педагогије и оно што је сада различито је да заиста имамо инфраструктуру и логистику позоришта која не ограничава наше дружење и наш рад на један

временски оквир већ у питању могу бити генерације које се смењују. Они су наши волонтери и волонтерке, раде једноставне послове везане за организацију и послове везане за промоцију наших програма. Са друге стране, имају континуирани програм едукације, могућност да учествују у неким пројектима, могућност да сами предлажу своје пројекте, простор у позоришту где могу да проводе слободно време и непрекидан низ некаквих радионица, што са мном и са глумцима Шабачког позоришта, што са различитим гостујућим уметницима који нам долазе. Негде је то велика наша снага јер у тиму имамо двадесеторо људи који се веома радују свим стварима које радимо и у односу на то каква је шабачка културна политика, колико је ту догађаја и програма, заправо је ту фантастично у само годину дана та прва генерација Омладинског клуба имала прилику да организује чак осам фестивала заједно са нама.

На Округлом столу смо чули доста похвала на рачун Омладинског клуба. Због чега сте још увек усамљен пример добре праксе?

Оно због чега можда те ствари не успевају другде је што људи у позориштима некако то виде једно-мерно. Сматрају да волонтери траба да им помажу а мало времена и мало снаге улажу у прављење те групе и неког система вредности по ком се та група опходи. Мени је заиста позориште неодвојиво од неке врсте омладинског активизма и ту заиста Омладински клуб Шабачког позоришта сматрам нечим много вредним што тренутно почиње да се догађа и што ће само расти и развијати се у различитим правцима.

Наталија Ђуровић

Изложба позоришних плаката у галерији „Симонида“

ДЕЦЕНИЈА ПУЛСИРАЊА

Део плаката представа Пулс театра изложен је у галерији „Симонида“ Центра за културу Лазаревац. Током трајања „Малог Јоакима“ публика ће увид у десетогодишњи рад лазаревачког театра моћи да стекне и преко ретроспективе ове врсте позива, информације и документа након пролазног театарског чина.

Поставку чине плакати за представе „Сунце туђег неба“, „Пост квартал“, „Дом Бернарде Албе“, „Црно јагње“, „Дамојед“, „Хало, овде бомба“, „Наши преци, једите са нама“ и других. Такође, изложен је и плакат 58. „Стеријиног позорја“, на којем су Лазаревчани у званичној селекцији учествовали с комадом „Сунце туђег неба“. Изложен је и плакат 49. фестивала професионалних позоришта Србије „Јоаким Вујић“, када је Пулс био домаћин, што 2013. годину чини једном од најуспешнијих у раду овог театра. Међу највама позоришних остварења јесте и

оно за представу „Галеб“ из Токија.

Иако део визуелности једног комада, плакат се може сматрати и самосталним уметничким делом. Неке од изложених плаката дизајнирали су Ведран Вучић, Бранислав Станковић, Александар Баћић, Милош Бакаловић и други.

У 2019. години Прво приградско позориште – Пулс театр обележава десет година институционализованог постојања, иако позоришни ствараоци ове градске општине раде много дуже. Лазаревчани иза себе имају близу 70 премијера, више десетина (струковних) награда и признања, честа гостовања на фестивалима у Србији и земљама у окружењу, као и бројне копродукције са другим позоришним кућама и установама културе.

Милеса Караџић

Бела грива, Шабачко позориште ИЗВЕШТАЈ СА ОКРУГЛОГ СТОЛА

Разговор о представи БЕЛА ГРИВА је почео представљањем свих учесника у процесу стварања и присутних и оних који нису били на догађању.

Анђелка Николић је објаснила да је некада у позоришту прича била обавезна и главна, а да се данас то ретко виђа. Но, ту реткост нам представља Шабачко позориште, а питање „како је бити не само извођач него и аутор приче, односно глумац једнако приповедач“ је упућено свим учесницима у стварању ове представе. Одговори су се односили на посебност теме и начина како је она представљена, а приче су глумци сами стварали и плели их у везу између делова оригиналног текста, домаштавали их и уклапали у задато време. То је било напорно и заморно, али инспиративно и сваким новим извођењем лакше и једноставније. Прича се са новим играњем мењала, а деца гледаоци/ учесници су некад постављала и збуњујућа питања, што је подстицало игру и машту, али и захтевало максималну концентрацију. Тако је један дечак повикао: „Ти си потпуно луд“, убеђујући глумца да он не може бити коњ. Важно је то све објаснити кроз игру и у дијалогу са публиком, констатовали су сви извођачи.

О процесу настајања представе и избору мотива, говорила је Ирена Ристић (редитељ) и истакла настојање да се афирмише стари начин приповедања и вредност присуства и учешћа публике. Говорила је о значају монолошких делова и интеракције са гледаоцима, о значају отворених проба и о томе да свака публика доноси нешто ново. Истакла је и разлику гледања одраслих и деце.

Миња Богавац је нагласила да дијалог подстиче

децу на изражавање и да су лепе те дечје упадице, а да одрасли треба да их прате и усмеравају. Додала је да су теме класичне: пријатељство, новац, поседовање, слобода и непосредност; да је представа корисна и да је врло значајан додатак о утисцима, а да након гледања треба обавезно разговарати са децом.

Она је посебно говорила о улози Омладинског клуба Шабачког позоришта, о идеји да се млади укључе, да волонтирају и спајају глумце са публиком. Они су интегрални део и добробит за позориште – имају радионице, добро се организују и деле задужења, а пример су добре праксе, јер, они су као „драмски педагози који промовишу представу.“

Закључујемо да ствараоци ове представе мисле да су били авантуристи који испитују границе позоришта, а на крају речи Миливоја Млађеновића: „Ово је тековина најмодернијих размишљања и нова озбиљна тема на Јоакиму!“

Радмила Булатовић

Наташа Гвозденовић
**“Бела грива”, Рене Гијо, режија Ирена Ристић
 Шабачко позориште**

Пре уласка у салу, пубика је подељена у 4 групе: црвену, плаву, жуту и зелену. Свака група има свог водича, затим се улази у позоришну салу, пење на сцену и улази у причу ваше групе.

Гијоову причу о љубави дечака и дивљег коња, односно причу о пријатељству и слободи, редитељка Ирена Ристић поставила је као четири приче, односно причу о “Белој гриви” причају 4 приповедача: Дечак, Бела грива, коњушар Антонио и Газда на чијем имању се одиграла наша прича- четири јунака и четири угла гледања. Моја група- црвена у приповест ‘улази’ од приче старог коњушара Антонија, затим оде до Коња, Власника па до Дечака. Прва асоцијација када смо сели код Антонија је била - логорска ватра, утисак да седите поред ватре и слушате приповест. Ирена Ристић режира у тзв. сторутеллинг кључу – у основи приповедања је врста монолошке форме, али отворене пошто у додиру са децом прича прераста у врсту разговора. Овај приступ нас на првом месту враћа умећу приповедања, а затим готово заборављеном умећу слушања. Са малим и великим гледаоцем на том интимном простору (делу позоришне сцене) одмах ступа у интиман, непосредан однос и слушајући и гледајући приче јунака гледалац комад оживљава и заокружује у својој глави.

Глумци су уједно и аутори прича које су настајале у процесу рада. Драматуршкиња Тијана Грумић је спретно обликовала приповести.

Глумци: Милош Војновић, Душан Симић, Иван Томашевић, Владимир Милојевић, Сениша Максимовић и Деана Костић– играју убедљиво, живо, енергично, блиско и духовито, сваки од њих са снагом и концентрацијом своју причу ставља пред нас као једину истину.

Постије сцене које повезују приповести, односно групе и које се десавују на простору између група у средини сцене.

Музика Бориса Младеновића органски је део приче- она јој просто припада, прати њен ритам и обликује трајање.

Костим и сцену креирао је колектив Шкарт дајући

ликовни контекст приповести тако да у себи сабира авантуристичко, удобно и подстиче вашу машту да путује даље од оног што види пред собом.

Редитељка Ирена Ристић у узбудљивом мелодрамском интимном кључу прича о слободи, која је данас у време бруталног капитализма не-обично важна по мом доживљају. Осим тога, како је на округлом столу рекао театролог Миливоје Млађеновић, ова представа представља један пример новог дечијег позоришта код нас које је интерактивно и не подилази деци.

“Бела грива” своју публику учи много чему, а пре свега умећу слушања, што је необично важно с обзиром на то да живимо у деформативном свету у којем ако деца не науче да слушају себе и друге, могу почети живети у изолованом дигитализованом свету, не знајући како да изразе шта осећају, што доводи то тога да се људски односи алекситимизују.

Зато је ова представа драгоцену.

Наташа Гвозденовић

Катарина Ђоковић

СЕЋАМО ЛИ СЕ ВАЖНОСТИ БЕЛЕ ГРИВЕ?

Другог дана 12. по реду Фестивала представа за децу и младе професионалних позоришта Србије „Мали Јоаким“ у Лазаревцу у такмичарској селекцији одиграла се представа „Бела грива“ Шабачког позоришта.

Драматизацију надалеко познате школске лектире Ренеа Гијоа овога пута је урадила Тијана Грумић, док је веома захтеван посао редитеља преузела Ирена Ристић. Прича о дечјем припитомљавању дивљег коња, и верној љубави између њих, испричана је кроз четири групе публике. Боје група публике су означавале код кога они почиње причу и на који начин се ротирају касније, током представе која се одиграла камерно из четири угла – угао дечака Фолка, угао коња Беле Гриве, угао старог коњушара Антонија и угао Газде, на чијем се ранчу цела прича догодила. Храбар дечак Фолко живео је непосредно у близини мочваре и док је једнога дана веслао у чамцу, у води је видео белог коња. Након што се коњ уплашио и снажно загалопирао, дечак је почео да га јури, међутим наишао је на његову мајку, кобила, која га је заштитила. Ждребету је дао име Бела Грива. Сутрадан је са старим коњушаром Антонијом кренуо у потрагу за својом великом Белом Гривом. Такође, он му је испричао да је одбегла кобила звана Рита, коју су претходне ноћи отеле коњокрадице. Та кобила је заправо била кобила његовог Газде, док у даљој причи сазнајемо да је она мајка Беле Гриве која га је заштитила на почетку приче. Пошто Газда никако није могао да ухвати и припитоми неухватљиво ждребе, одлучио је да ће га дати коме. Након што се на Газдину острашћеност јавио дечак Фолко, Газда му је дао подругљив одговор да изјава важи и за њега. У том тренутку, дечак креће у авантуристичку потрагу за својим јединим сном и највећом љубављу, великим, стаситим коњем Белом Гривом.

Свако од ликова који су поменути током фабуле имао је свој простор на бини, распоређен по четири ћошка. Ентеријер простора у којима су при-

поведачи причали причу свако из свог угла био је прилагођен њиховим жељама и годинама, те је на пример коњ био у штали, газда у велелепној кући на ранчу, док се дечак љуљао на гуменој љуљашци. Сви ликови су говорили тихо, неометљиво једни друге док су испред себе имали јасно дефинисано време за које требају да испричају део приче одређеној групи, односно боји публике. Када би време истекло, групе би се ротирале и на путу до наредног приповедача прелазиле би препреке које имају везе са причом коју су управо чули код претходног приповедача. Иако приповедање делује као да на прву лопту глумци имају монолошку форму текста, они имају најинтимнију интеракцију са публиком, јер готово да може да се осети сваки њихов дах током представе. Уиграност Шабачког ансамбла даје невероватни приказ професионалности јер се изврсно сналазе у захтевним улогама у којима се током представе након одређених минута мења публика, атмосфера и сама прича. Оно што је веома важно за ову невероватну представу, јесу најмлађи чланови Шабачког позоришта, односно Омладински клуб Шабачког позоришта, који је током своје прве заједничке представе са шабачким ансамблом имао задатак да буде асистенција главним глумцима, распореди публику по бојама група, помогне им да савладају све препреке, као и да представу заврши са радионицом на којој се развија критичко мишљење деце и младих. Оно што је занимљиво, представа је направљена тако да се може гледати четири пута и сва четири пута може имати различити ефекат на публику.

Катарина Ђоковић
Портал „Хоћу у позориште“

МАЛИ
ЈОАКИМ

ДНАС НА РЕПЕРТОАРУ

ТИХИ ДЕЧАК

Позориште за децу Крагујевац

Текст: Ана Душа и Тин Грабнар

Режија: Тин Грабнар

Драматургија: Ана Душа

Музика: Митја Врховник Смрекар

Костим: Сара Смрајц Жнидарчич

Превод на српски језик: Небојша Поп Тасић

Превод на знаковни језик: Ана Келер

Играју:

Миломир Ракић

Љубица Радомировић

Милош Миловановић

Сања Матејић

Тихи дечак је луткарска представа без лутака – то је плес прстију и глума тела, који су засновани на принципима такозваног платформ театра, где човек на сцени може бити уједно и глумац, и лутка, и сценски елемент, и реквизит.

У великој кући, негде на селу, живи дечак. Његова породица има четири члана: поред тате и маме, ту је и дечакова петогодишња сестрица Лејла. Отац, глава породице, је ловац; у закључаном орману на тавану, далеко од деце, он чува велику ловачку пушку. Понекад, дечак иде с татом у лов, али пушку не сме ни да пипне – моћи ће да пуца тек кад буде положио испит за ловца. Једнога дана, кад су деца остала сама код куће, дечак је открио да су таванска врата откључана. Иако то никако не би смели, брат и сестра крену у истраживање тајнственог простора. Међу пауцима, слепим мишевима и старим новинама, њих двоје нађу забрањено благо: кључ од ормара у којем је отац крио пушку.

Дечак се зове Вук и ово је његова прича.

СУТРА НА РЕПЕРТОАРУ 13.00 (узраст 7+)

ЛЕГЕНДА О МЕСЕЧЕВОЈ ПРИНЦЕЗИ

Позориште лутака Ниш

Аутор текста: Горана Баланчевић
 Режија: Давид Алић
 Дизајн лутака: Душан Станковић
 Дизајн костима: Ивана Савић
 Сценографија: Ивана Савић
 Сценски покрет: Небојша Громилић
 Музика: Срђан Марковић

Играју:
 Марија Цветковић
 Срђан Миљковић
 Даворин Динић
 Дејан Гоцић
 Тома Бибић
 Јелена Ђорђевић
 Наташа Ристић
 Слободан Миљковић
 Александра Павловић
 Младен Милојковић

САВЕТ ФЕСТИВАЛА

Миодраг Динуловић, председник ЗППС
Ивана Недељковић, директор 12. Фестивала “Мали Јоаким”
Милош Крстовић, директор Књажевско-српског театра Крагујевац
Зоран Стаматовић, директор Народног позоришта Ужице
Владимир Ђуричић, директор Позоришта тимочке крајине
 “Зоран Радмиловић” Зајечар
Градимир Филиповић, директор Народног позоришта Пирот
Спасоје Ж. Миловановић, директор Народног позоришта Ниш
Предраг Радоњић, директор Народног позоришта Приштина
Бранислав Недић, директор Крушевачког позоришта
Милена Богавац, директор Шабачког позоришта
Јелена Патрновић, директор Позоришта за децу Крагујевац
Милица Радуловић, директор Позоришта лутака Ниш
Драган Марјановић, в.д. директора Народног позоришта Лесковац
Ненад Јовић, директор Позоришта “Бора Станковић” Врање
Сеадетин Муџезиновић, директор Регионалног позоришта
 Нови Пазар
Братислав Јанковић, в.д. директора Градског позоришта Чачак

МАЛИ
 ЈОАКИМ

СТРУЧНИ ЖИРИ

Др Миливоје Млађеновић,
 театролог
Љубица Бељански-Ристић,
 позоришни педагог
Драгана Милошевски-Попова,
 позоришни редитељ

СЕЛЕКТОР И МОДЕРАТОР

Анђелка Николић,
 позоришни редитељ

КРИТИЧАР ФЕСТИВАЛА

Наташа Гвозденовић

БИЛТЕН 12. ФЕСТИВАЛА ПРЕДСТАВА ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ “МАЛИ ЈОАКИМ”

Издавач: Прво приградско позориште - Пулс театар Лазаревац
 Уредник билтена и графичка припрема: Слађана Калик
 Редакција:
 Наталија Ђуровић, Радмила Булатовић, Милеса Караџић,
 Катарина Ђоковић, Наташа Гвозденовић
 Фотографија: Лазар Мандић